

نقش کمیته حسابرسی بر رابطه بین کوتاه‌بینی و توانایی مدیریت و گزارش حسابرس

امید امری

دانشجوی دکتری حسابداری، گروه حسابداری، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران
omidamri1980@gmail.com

محمدرضا شورورزی

دانشیار، گروه حسابداری، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران (نویسنده مسئول)
m_r_shoorvarzy@yahoo.com

ابوالقاسم مسیح آبادی

دانشیار، گروه حسابداری، واحد سبزوار، دانشگاه آزاد اسلامی، سبزوار، ایران
ab0massihabadi@gmail.com

علی رضا مهرآذین

استادیار، گروه حسابداری، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران
mehrzaeen@gmail.com

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۶/۳۱ تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۷/۱۳

چکیده

بررسی اثر وجود کمیته حسابرسی بر رابطه بین کوتاه‌بینی مدیران و توانمندی مدیران با نوع گزارش حسابرسی، موضوع پژوهش حاضر است. جامعه آماری این پژوهش کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد که پس از اعمال شرایط مقرر برای نمونه‌گیری، تعداد ۱۰۹ شرکت از شرکت‌های عضو جامعه، به عنوان حجم نمونه مورد بررسی، در دوره زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶ انتخاب شدند. در پژوهش حاضر برای آزمون فرضیه‌ها از مدل‌های آماری پانلی و رگرسیون لجستیک استفاده شده است. همچنین برای اندازه‌گیری متغیر کوتاه‌بینی مدیریت از مدل اندرسون و سیائو (۱۹۸۲) و برای متغیر توانمندی مدیریت از مدل دمیرجان و همکارانش (۲۰۱۲) استفاده شده است. نتایج پژوهش بیانگر آن است که بین ویژگی‌های مدیریت و نوع اظهارنظر حسابرس رابطه‌ای نبوده و کمیته حسابرسی نیز بر روی رابطه مزبور اثری نداشته و قادر به تعدیل رابطه بین کوتاه‌بینی و توانایی مدیران با نوع گزارش حسابرسی نمی‌باشد.

واژه‌های کلیدی: کمیته حسابرسی، توانایی مدیریت، کوتاه‌بینی مدیریت، نوع گزارش حسابرس.

۱- مقدمه

با وجود نقش مدیریت صاحبکار و ویژگی‌های آنان در فرایند ارزیابی ریسک حسابرسی و الزام حسابرسان براساس استاندارد حسابرسی^۱ به کسب شناخت و درک مناسب و کافی از شخصیت مدیران صاحبکار بعنوان بخشی از فرایند ارزیابی ریسک حسابرسی، ادبیات و پیشینه اندکی در این باره وجود دارد. حسابرسان به دلیل ملاقات و برخوردهای متعدد با مدیران ارشد علی‌الخصوص صاحبکاران و مدیران مختلف، قادرند تا در خلال این روابط کیفیت مدیریت از جمله کوتاه‌بینی و توانمندی آنان را به طور صحیح ارزیابی نمایند و از آنجا که مدیریت صاحبکار منبع مهم اطلاعاتی حسابرسان تلقی می‌شوند، احتمالاً در ارزیابی قابلیت اتکای شواهد تهیه شده توسط مدیریت، صلاحیت و شایستگی آنها مدنظر حسابرسان قرار خواهد گرفت (اندرسن، کونس و مرچنت، ۱۹۹۴)؛ لذا منطقی به نظر می‌رسد که حسابرسان این ویژگی‌های مدیریت را برای تعیین نوع اظهارنظر خود در نظر بگیرند. بعلاوه مطابق آیین‌نامه نظام راهبری شرکتی مصوب سازمان بورس اوراق بهادار تهران، کمیته حسابرسی مسئول اجرای نظارت بر کار حسابرسان داخلی و مستقل، پیشنهاد حسابرسان مستقل به هیات مدیره یا سهامداران به منظور انتصاب، تعیین حق‌الزحمه و عزل حسابرسان مستقل، بازنگری و تایید حوزه حسابرسی و دفعات حسابرسی، دریافت گزارش حسابرسی و نیز کسب اطمینان از انجام اقدامات اصلاحی به موقع و صحیح توسط مدیریت برای کنترل ضعف‌ها و کاستی‌ها، عدم تطابق با سیاست‌ها، قوانین و مقررات و سایر مشکلات شناسایی شده از سوی حسابرسان است که با توجه به حضور اعضای هیات مدیره علی‌الخصوص اعضای مالی آن در کمیته مزبور و نقش و مسئولیت‌های بر عهده آن، به نظر می‌رسد رابطه بین ویژگی‌های مدیریت و نوع اظهارنظر حسابرسان را تحت تاثیر قرار دهد. هدف این پژوهش بررسی آن است که آیا کمیته حسابرسی بر رابطه بین ویژگی‌های مدیریت صاحبکار و نوع اظهارنظر حسابرسان اثرگذار است.

۲- فرضیه‌های تحقیق

برای نائل شدن به اهداف پژوهش و بررسی اثر کمیته حسابرسی بر رابطه، فرضیه‌های تحقیق حاضر به شرح زیر تدوین و بررسی شد:

فرضیه ۱: کوتاه بینی مدیریت با احتمال دریافت گزارش حسابرسی تعدیل شده رابطه مثبتی دارد.

فرضیه ۲: توانایی مدیریت با احتمال دریافت گزارش حسابرسی تعدیل شده رابطه منفی دارد.

فرضیه ۳: توانایی مدیریت، ارتباط بین کوتاه‌بینی مدیریت و صدور گزارش حسابرسی تعدیل شده را کاهش می‌دهد.

فرضیه ۴: کمیته حسابرسی بر رابطه بین کوتاه بینی و توانمندی مدیریت و اظهارنظر تعدیل شده موثر است.

۳- پیشینه پژوهش

کیم و دیگران (۲۰۱۸) مدلی را توسعه داده و آزمایش کردند که در آن بیش اطمینانی مدیریت، مشکل سرمایه گذاری ناشی از کوتاه‌بینی مدیریت را کاهش دهد. آنها نشان دادند که هم مدیران بیش اطمینان و هم مدیران حرفه ای که ترجیحات کوتاه بینانه دارند می توانند با افزایش سرمایه گذاری، ارزش شرکت را افزایش دهند. گان و پارک (۲۰۱۷) به بررسی رابطه بین توانایی مدیریتی مدیرعامل و ارزش حاشیه‌ای و جوه نقد طی دوره ده ساله بین سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۳ پرداختند. در این پژوهش برای اندازه‌گیری توانایی مدیریت از مدل دم‌رجیان و همکاران (۲۰۱۲) استفاده شد. شواهد پژوهش نشان داد که ارزش حاشیه‌ای وجه نقد در شرکت‌های با توانایی مدیریت بیشتر، بالاتر است. هیو ژانگ کیم در سال ۲۰۱۶ با بررسی اثر بیش اطمینانی و توانایی مدیران بر تصمیم حسابرسان درخصوص تداوم فعالیت و اخراج حسابرسان به این نتیجه رسید که صاحبکاران دارای مدیران بیش اطمینان به احتمال زیاد اظهارنظر تداوم فعالیت دریافت می‌دارند. همچنین توانایی‌های مدیریت ارتباط مثبت بین بیش اطمینانی مدیریت و احتمال دریافت اظهارنظر تداوم فعالیت را کاهش می‌دهد. بعلاوه در شرکت‌های دارای مدیر بیش اطمینان، به احتمال زیاد حسابرسان پس از صدور یک اظهارنظر درباره تداوم فعالیت عزل می‌شوند. دیگان و همکاران (۲۰۱۵) در مطالعه‌ای با عنوان "قدرت مدیر عامل، کیفیت کنترل داخلی و اثربخشی اصل کمیته حسابرسی در برابر ظاهر آن" که در آن قدرت مدیرعامل با استفاده از شاخص ترکیبی حاوی ۱۰ ویژگی مدیر عامل محاسبه شد به این نتیجه رسیدند که هرگاه قدرت مدیر عامل کم است، تخصص مالی کمیته حسابرسی ارتباط منفی با بروز ضعف در کنترل داخلی دارد. حبیب (۲۰۱۵) تأثیر توانایی مدیریت، بازده سرمایه‌گذاری و ریسک ریزش قیمت سهام بررسی نمود. نتایج این پژوهش نشان داد که سوء استفاده از توانایی مدیریت باعث افزایش ریسک ریزش قیمت سهام می‌شود. به‌طور کلی این مطالعه به درک بهتر از توانایی مدیریت در

^۱ پاراگراف ۱۰ استاندارد ۱۲ بین المللی حسابرسی و بند ۱۴ استاندارد حسابرسی ۳۱۵ ایران

سرمایه‌گذاری بیش از حد استفاده شد، یک رابطه مثبت معنادار بین پاداش مدیریت و تعدیلات نگهداشت وجه نقد وجود دارد. ضمناً سرعت نگهداشت وجه نقد بر رابطه بین ریسک سرمایه‌گذاری بیش از حد (جبهه‌گیری‌های مدیریت) و تعدیلات نگهداشت وجه نقد اثر مثبت معنادار دارد.

مشایخی و عظیمی (۱۳۹۵) تأثیر تواناییهای مدیریت بر رابطه بین مدیریت سود واقعی و عملکرد آتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که بین مدیریت سود واقعی و عملکرد آتی شرکت رابطه منفی وجود دارد و تواناییهای مدیریت این رابطه منفی را کاهش نمی‌دهد.

بزرگ‌اصل و صالح‌زاده (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی رابطه توانایی مدیریت و پایداری سود با تأکید بر اجزای تعهدی و جریان‌های نقدی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۰ پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که رابطه مثبتی بین توانایی مدیریت و پایداری سود و همچنین توانایی مدیریت و پایداری اجزای تعهدی و نقدی سود وجود دارد، ولی رابطه بین توانایی مدیریت و پایداری بخش تعهدی نسبت به بخش نقدی قوی‌تر است. جواد مرادی و هادی باقری (۱۳۹۳) در پژوهشی تأثیر کوتاه‌بینی مدیریت و مدیریت سود بر بازده سهام را مقایسه نمودند. نتایج پژوهش ایشان حاکی از آن است که کوتاه‌بینی مدیریت، اگرچه در کوتاه مدت بازدهی مثبتی خواهد داشت، اما در بلندمدت بر بازده سهام شرکت اثر منفی می‌گذارد. همچنین مقایسه آثار کوتاه‌بینی مدیران و مدیریت سود بر بازده سهام حاکی از آن است که کوتاه‌بینی مدیریت نسبت به مدیریت سود، پیامدهای منفی بیشتری برای شرکت دربردارد. بزرگ‌اصل و صالح‌زاده (۱۳۹۳) به بررسی رابطه توانایی مدیریت و پایداری سود به تفکیک اجزای تعهدی و جریان‌های نقدی وفق اطلاعات ۷۵ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره ۷ ساله از ابتدای سال ۱۳۸۴ تا پایان سال ۱۳۹۳ پرداختند. نتایج تحقیق مؤید وجود رابطه مثبت بین توانایی مدیریت و پایداری سود و همچنین توانایی مدیریت و پایداری اجزای تعهدی و نقدی سود است، ولی رابطه بین توانایی مدیریت و پایداری بخش تعهدی نسبت به بخش نقدی قوی‌تر است.

۴- روش شناسی پژوهش

جامعه آماری، پژوهش حاضر عبارتست از تمام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران که اطلاعات موردنیاز آنها برای متغیرهای این پژوهش بین سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ در دسترس باشند. بنی‌مهد و همکاران (۱۳۹۵) معتقدند که «در پژوهش‌های

تصمیمات سرمایه‌گذاری و کیفیت گزارشگری مالی در زمینه نظارت و اثرات آن کمک کرد. فنگ و لی (۲۰۱۴) دریافتند که حسابرسان هنگامی که مدیریت در طول زمان پیش‌بینی‌های خوشبینانه‌ای صادر کرده، وزن پایین‌تری از پیش‌بینی‌های مدیریت در خصوص درآمد در تصمیم‌گیری‌های حسابرسی خود قائل می‌شوند.

ایمانی و جعفرزاده بی‌شک (۱۳۹۸) تأثیر کمیته حسابرسی بر رابطه توانایی مدیریت با چسبندگی هزینه‌ها و مدیریت سود واقعی را با استفاده از نمونه ۱۲۴ تایی از شرکت‌های بزرگ برای دوره زمانی ۷ ساله بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ مورد تحقیق قرار دادند. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که توانایی مدیریت بر چسبندگی هزینه‌ها و مدیریت سود واقعی تأثیر معکوس و معنادار دارد. همچنین، تأثیر کمیته حسابرسی بر رابطه بین توانایی مدیریت و چسبندگی هزینه‌ها معکوس و معنادار است و نیز، کمیته حسابرسی بر رابطه بین توانایی مدیریت و مدیریت سود واقعی تأثیر معنادار معکوس دارد. حسینی و همکاران (۱۳۹۷) تأثیر کمیته حسابرسی بر رابطه بین توانایی‌های ذاتی مدیران شرکت‌ها و میزان خطای پیش‌بینی سود را بررسی کردند. برای سنجش توانایی‌های مدیران از مدل دمی‌رجیان، لو و مکوی (۲۰۱۲) استفاده شده است. نمونه پژوهش شامل ۸۲ شرکت برای بازه زمانی ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۳ شامل ۶۵۶ سال - شرکت می‌باشد. نتایج پژوهش حاکی از آن است که توانایی‌های مدیران با خطای پیش‌بینی سود رابطه معناداری و منفی دارد یعنی با افزایش توانایی مدیران میزان دقت پیش‌بینی سود آن‌ها افزایش می‌یابد. علاوه بر آن وجود کمیته حسابرسی بر دقت پیش‌بینی سود مدیران تأثیر معناداری مثبتی دارد ولی اثر تعاملی آن معنادار نیست.

رفاهی بخش و دیگران (۱۳۹۷) به مطالعه اثر عواطف مثبت و منفی بر مدیریت سود فرصت طلبانه و کارا پرداختند که نتایج پژوهش نشان داد رابطه معنی‌داری بین عاطفه مثبت با مدیریت سود کارا و همچنین بین عاطفه منفی با مدیریت سود فرصت طلبانه وجود دارد. اما رابطه معنی‌داری بین عاطفه منفی با مدیریت سود کارا و عاطفه مثبت با مدیریت سود فرصت طلبانه مشاهده نشد. عبدی (۱۳۹۶) به بررسی رابطه بین جبهه‌گیری‌های مدیریتی و تعدیلات نگهداشت وجه نقد در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخت. نتیجه بررسی ۱۴۲ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی بازه زمانی ۱۳۸۸ الی ۱۳۹۴ حاکی از آن است که زمانی که برای اندازه‌گیری جبهه‌گیری‌های مدیریتی از متغیرهای متفاوت همچون پاداش مدیریت یا ریسک سرمایه‌گذاری بیش از حد یا متغیر تقسیم سود یا ریسک

۵- مدل و متغیرهای پژوهش جهت آزمون فرضیات

۵-۱- مدل آزمون فرضیه‌های اول و دوم

$$Pr(UAR_{i,t}) = F(\beta_0 + \beta_1 MYO_{i,t} + \beta_2 HI\_ABILITY_{i,t} + CONTROLS_{i,t} + \varepsilon)$$

که در آن:

$UAR_{i,t}$: نوع اظهارنظر حسابرس

MYO : نشان دهنده کوتاه بینی مدیریت

$HI\_ABILITY_{i,t}$: نشان دهنده توانمندی مدیریت است.

$CONTROLS_{i,t}$: نماینده‌ای برای متغیرهایی است که وضعیت مالی شرکت که می‌تواند تصمیم حسابرس در خصوص صدور اظهارنظر تحت تاثیر قرار دهد، کنترل کرده و با مدل DeFond و همکاران مطابقت دارد (۲۰۰۲) و در بخش متغیر وابسته به آنها اشاره شده است.

۵-۱-۱- متغیرهای مستقل

۵-۱-۱-۱- اظهارنظر تعدیل شده

براساس استانداردهای ۷۰۰ و ۷۰۵ حسابرسی ایران اظهارنظر حسابرسان به دو نوع کلی ۱- اظهارنظر تعدیل نشده (مقبول) و ۲- اظهارنظر تعدیل شده (مشروط، مردود و عدم اظهارنظر) تقسیم میگردد. مطابق بند ۶ استاندارد ۷۰۵ حسابرسی ایران، حسابرسان باید در شرایط زیر نظر خود را در گزارش تعدیل کند: الف. براساس شواهد حسابرسی کسب شده به این نتیجه برسد که صورتهای مالی عاری از تحریف بااهمیت نیست؛ یا ب. قادر به کسب شواهد حسابرسی کافی و مناسب برای نتیجه گیری در مورد عاری بودن صورتهای مالی از تحریف بااهمیت نباشد.

در این پژوهش متغیر مزبور، متغیری ساختگی است که اگر نظر حسابرسان در گزارش وی مقبول باشد صفر و اگر مشروط، مردود یا عدم اظهارنظر باشد ۱ را به خود اختصاص خواهد داد.

۵-۱-۲- متغیرهای وابسته

۵-۱-۲-۱- کوتاه بینی مدیریت

انتظار می‌رود زمانی که شرکتها به موفقیت مالی چشمگیری دست می‌یابند، فرصت و منابع لازم برای سرمایه گذاری در داراییهای بلندمدت آینده را به دست آورند. بنابراین شرکتهایی که به طور همزمان بازدهی بیش از حد مورد انتظار و هزینه بازاریابی و تحقیق و توسعه ای کمتر از حد طبیعی را گزارش میکنند، به احتمال زیاد مشمول ویژگی مدیریت کوتاه بینانه (دارای مدیران کوتاه بین) خواهند بود. برای شناسایی و تعیین شرکتهای کوتاه بین، ابتدا لازم است سطح مورد انتظار بازده دارایی، هزینه بازاریابی و هزینه تحقیق و توسعه را برای هر

تجربی حسابداری که اغلب با استفاده از داده‌های شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران صورت می‌گیرد، استفاده از روابط آماری برای تعیین حجم نمونه، مناسب نیست؛ زیرا شرکت‌های پذیرفته شده در بورس تهران بسیار نامتجانس هستند. همچنین در پژوهش‌های حسابداری با داده‌های آرشیوی (ثانویه)، پژوهشگران اغلب از روشی موسوم به روش حذف سیستماتیک (غربال‌گری شرکت‌ها) برای تعیین تعداد مشاهدات به منظور تجزیه و تحلیل نهایی استفاده می‌کنند. در این روش، پژوهشگر با توجه به وجود محدودیت‌هایی مانند در دسترس نبودن داده‌های مربوط به متغیرهای پژوهش، برای تمام اعضای جامعه پژوهش (مانند در دسترس نبودن حق الزحمه حسابرسی برای تمامی شرکت‌های بورسی) و انجام غربال‌گری به منظور افزایش تجانس بین مشاهدات (مانند حذف شرکت‌های مربوط به صنعت مالی) داده‌های مورد نیاز برای تجزیه و تحلیل نهایی را جمع‌آوری می‌کند. «در واقع در روش مذکور سعی بر این است که از کل جامعه آماری برای نمونه مورد مطالعه استفاده شود» (بنی مهد و همکاران، ۱۳۹۵). بنا به دلایلی که ذکر شد، جامعه قابل دسترس با جامعه هدف تفاوت زیادی دارد. بنابراین، در پژوهش‌های حسابداری، استفاده از لفظ نمونه‌گیری مناسب به نظر نمی‌رسد؛ زیرا که نمونه آماری همان جامعه در دسترس است. لذا؛ در این پژوهش از معیارهای غربالگری استفاده می‌شود؛ بدین ترتیب برای انتخاب نمونه آماری مناسب که نماینده مناسبی برای جامعه آماری مورد نظر باشد، در ابتدا شرکت‌های موجود در جامعه آماری مورد بررسی قرار گرفته و شرکتهایی که ویژگی‌های زیر را دارند عضو نمونه می‌باشند:

۱) به‌منظور همگن شدن نمونه آماری در سال‌های مورد بررسی، قبل از سال ۱۳۹۱ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته‌شده باشد.

۲) به لحاظ افزایش قابلیت مقایسه، دوره‌های مالی آن‌ها منتهی به پایان اسفندماه باشد.

۳) طی سال‌های مذکور، تغییر فعالیت یا تغییر سال مالی نداده باشد.

۴) داده‌های موردنیاز در دسترس باشد.

۵) توقف معاملاتی بیشتر از ۳ ماه نداشته باشد.

۷) به استثنای بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری (شرکت-های سرمایه‌گذاری، واسطه‌گری مالی، شرکت‌های هلدینگ و) کپه دارای ساختار مالی و اصول راهبری متفاوتی از سایر شرکت‌ها هستند، می‌باشد.

به این ترتیب حجم نمونه معادل ۱۰۹ شرکت می‌باشد.

به منظور استخراج ضرایب مدل و برآورد باقیمانده‌ها، معادله‌های سودآوری و هزینه‌های بازاریابی در سطح صنعت و معادله‌های هزینه‌های تحقیق و توسعه در سطح کل شرکتها اجرا می‌شود. پس از محاسبه مقادیر برآوردی بازده دارایی‌ها، هزینه بازاریابی و هزینه تحقیق و توسعه با استفاده از مدل‌های فوق، مقادیر پیش‌بینی شده حاصل از مدل با مقادیر واقعی مقایسه شدند، سپس با توجه به خطای پیش‌بینی این سه مدل، شرکت‌ها در چهار گروه اصلی به شرح مندرج در جدول (۲) قرار گرفتند.

در بین این گروه‌ها، گروه ۱ شرکت‌های با مدیریت کوتاه بین در نظر گرفته شده است. در این گروه با وجود مثبت بودن عملکرد شرکت و افزایش بازده دارایی‌ها، هزینه‌های بازاریابی و تحقیق و توسعه کاهش یافته است.

شرکت در هر دوره زمانی برآورد کرد. در این راستا، به پیروی از اندرسون و سیائو (۱۹۸۲) از روابط 1 تا 3 استفاده شده است:

$$ROA_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 ROA_{i,t-1} + \epsilon_{i,t} \quad (\text{رابطه ۱})$$

$$Mktg_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 Mktg_{i,t-1} + \epsilon_{i,t} \quad (\text{رابطه ۲})$$

$$R\&D_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 R\&D_{i,t-1} + \epsilon_{i,t} \quad (\text{رابطه ۳})$$

در این روابط، $ROA_{i,t}$ ، $Mktg_{i,t}$ و $R\&D_{i,t}$ به ترتیب بازده داراییها (سودخالص تقسیم بر جمع داراییها)، هزینه بازاریابی و هزینه تحقیق و توسعه برای شرکت i در دوره t است. یادآوری می‌شود که هزینه بازاریابی و مخارج تحقیق و توسعه از یادداشتهای توضیحی افشا شده شرکتها استخراج شده است.

جدول (۲) - گروه‌بندی شرکت‌ها بر حسب مدیریت کوتاه‌بین

گروه ۴	گروه ۳	گروه ۲	گروه ۱
اختلاف بازده دارایی پیش‌بینی شده با واقعی منفی	اختلاف بازده دارایی پیش‌بینی شده با بازده واقعی مثبت	اختلاف بازده دارایی پیش‌بینی شده با واقعی مثبت	اختلاف بازده دارایی پیش‌بینی شده با واقعی مثبت
_____	اختلاف هزینه بازاریابی و تحقیق و توسعه پیش‌بینی شده با واقعی مثبت	فقط اختلاف یکی از هزینه‌های بازاریابی یا تحقیق و توسعه منفی	اختلاف هزینه بازاریابی و تحقیق و توسعه پیش‌بینی شده با واقعی منفی

می‌کند و برای ورودی از دارایی‌های ثابت، داراییهای نامشهود، بهای تمام شده، هزینه‌های اداری، عمومی و فروش بهره می‌برد. در مدل دمریجان و همکارانش برای ورودی از مخارج تحقیق و توسعه، خالص اجاره عملیاتی و سرقتی هم استفاده شده است که به دلیل دسترسی نداشتن به داده‌های آن در ایران، این متغیر در مدل لحاظ نشده است. مدل‌های ۱ و ۲ برای سنجش کارایی شرکت استفاده می‌شود.

مدل ۱

$$Max_{\theta} = (Sales_{it}) \times (v_1 COGS_{it} + v_2 SG\&A_{it} + v_3 PPE_{it} + v_4 OtherIntan_{it})^{-1}$$

در این مدل $Sales_{it}$ درآمد حاصل از فروش برای شرکت i در سال t ، $COGS_{it}$ بهای تمام شده کالای فروش رفته برای شرکت i در سال t ، $SG\&A_{it}$ هزینه‌های اداری، عمومی و فروش برای شرکت i در سال t ، PPE_{it} خالص داراییهای ثابت برای شرکت i در سال t ، $OtherIntan_{it}$ دارایی‌های نامشهود برای شرکت i برای سال t و Max_{θ} کارایی شرکت است.

کارایی شرکت‌ها متأثر از دو عامل ویژگی‌های خاص شرکتی و توانایی مدیر است (مدل ۵ این رابطه را نشان میدهد)،

۵-۲-۲- توانایی‌های مدیریت

توانایی مدیران، به مفهوم استفاده بهینه مدیران از منابع است؛ به این معنا که در سطح ثابتی از منابع بتوانند به خروجی بیشتری برسند یا منابع کمتری برای رسیدن به خروجی مد نظر استفاده کنند. در این پژوهش برای اندازه‌گیری توانایی‌های مدیریت، ابتدا کارایی شرکت‌ها به کمک روش تحلیل پوششی داده‌ها (DEA) محاسبه می‌شود. تحلیل پوششی داده‌ها، کارایی نسبی واحدهایی که ورودی‌ها و خروجی‌های مشابهی دارند را اندازه‌گیری می‌کند. کارایی یا ناکارایی هر واحد تصمیم‌گیرنده به عملکرد آن واحد در انتقال ورودی‌ها به خروجی‌هایش در مقایسه با سایر واحدها در حوزه‌ای خاص، بستگی دارد. این روش، مرز کارایی را بین صفر و 1 برای شرکتها ایجاد میکند. شرکتهایی با نمره کارایی 1 شرکتهایی بسیار کارا هستند و شرکتهایی با نمره کارایی کمتر از 1 زیر مرز کارایی قرار دارند و باید با کاهش هزینه‌ها یا افزایش درآمدها به مرز کارایی برسند (دمریجان و همکاران ۲۰۱۲). در این پژوهش سنجش کارایی شرکت از طریق تحلیل پوششی داده‌ها، برگرفته از مدل دمریجان و همکارانش (۲۰۱۲) است. پژوهش حاضر، مشابه روش یادشده برای بیان خروجی شرکت از متغیر فروش شرکت استفاده

LN_FIRMAGE = لگاریتم طبیعی تعداد سالهایی که شرکت در فهرست شرکتهای پذیرفته شده در بورس قرار دارد
 RETURN = بازده سالانه انباشته شده طی سال مالی
 CLEV = تغییر در اهرم طی سال مالی
 PY_LOSS = هرگاه شرکت نسبت به سال قبل زیان داشته باشد این متغیر برابر ۱ در غیر این صورت صفر خواهد بود.
 INVEST = سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت در اوراق بهادار (از جمله وجه نقد و معادل وجه نقد) یکسان شده از طریق تقسیم کردن بر کل دارایی در پایان سال
 FUTURE_FIN = هرگاه شرکت طی سال بعد اقدام به صدور سهام یا استقراض نموده باشد ۱ در غیر این صورت صفر
 BIGN = متغیری که اگر شرکت توسط یک موسسه حسابرسی بزرگ حسابرسی شده باشد برابر ۱، در غیر این صورت صفر
 CF = جریان نقدی عملیاتی، تعدیل شده براساس متوسط داراییها

۵-۲- مدل آزمون فرضیه های سوم

به منظور بررسی تاثیر توانمندی های مدیریت بر ارتباط بین کوتاه بینی مدیریت و صدور گزارش حسابرسی تعدیل شده از مدل زیر استفاده می شود.

$$Pr(UAR_{i,t}) = F(\beta_0 + \beta_1 MYO_{i,t} + \beta_2 HI\_ABILITY_{i,t} + \beta_3 MYO \times HI\_ABILITY_{i,t} + CONTROLS_{i,t} + \varepsilon)$$

۵-۳- مدل آزمون فرضیه چهارم

به منظور بررسی اثر کمیته حسابرسی بر ارتباط بین کوتاه بینی و توانمندی با اظهار نظر تعدیل شده، از مدل زیر استفاده می شود.

$$Pr(UAR_{i,t}) = F(\beta_0 + \beta_1 MYO_{i,t} + \beta_2 HI\_ABILITY_{i,t} + \beta_3 MYO \times AC_{i,t} + \beta_4 HI\_ABILITY_{i,t} \times AC_{i,t} + \beta_5 AC + CONTROLS_{i,t} + \varepsilon)$$

AC = در صورت وجود کمیته حسابرسی ۱ در غیر این صورت ۰

۵-۴- متغیرهای کنترلی

متغیرهای کنترلی این پژوهش شامل موارد زیر است:
 AUDIT_TENURE = تعداد سالهای متوالی که یک موسسه حسابرسی یک شرکت را حسابرسی میکند.
 MODOP = متغیر ساختگی اظهار نظر تعدیل شده، که اگر نوع اظهار نظر حسابرسی تعدیل شده باشد معادل ۱، و در غیر این صورت صفر است
 GROWTH = تغییر در فروش سالانه، بیش از فروش سال قبلی
 CASH = وجه نقد تقسیم بر مجموع داراییها

پس از حذف ویژگی های خاص شرکتی، مقدار باقی مانده بیان کننده توانایی های مدیر است.

مدل ۲

$$Firm\ Efficiency = \beta_0 + \beta_1 Ln(Total\ Assets) + \beta_2 Market\ Share + \beta_3 Positive\ Free\ Cash\ flow + \beta_4 Ln(age) + \beta_5 Foreign\ Currency\ Indicator + \varepsilon$$

Firm Efficiency که در این مدل، بیان کننده امتیاز کارایی شرکت از طریق روش تحلیل پوششی داده ها؛ Total Assets بیانگر معرف جمع دارایی ها و Market Share سهم از بازار است که برای شرکت ها از رابطه زیر به دست می آید:

$$Market\ Share = \frac{\text{مقدار فروش در پایان سال } t}{\text{جمع فروش کل صنعت در پایان سال } t}$$

Positive Free Cash flow بیانگر جریان های نقدی آزاد مثبت است. اگر شرکتی جریان های نقدی آزاد مثبت داشته باشد، جریان های نقدی آزاد برابر ۱ و در غیر این صورت صفر در نظر گرفته می شود. در این پژوهش برای اندازه گیری جریان های نقدی آزاد از شاخص لن و پولسن (۱۹۸۹) به شرح زیر استفاده شده است:

جریان های نقدی آزاد = سود عملیاتی + هزینه استهلاک - مالیات بر درآمد - هزینه بهره - سود سهام تقسیمی

Age تعداد سال های فعالیت شرکت از سال تأسیس؛
 Foreign Currency Indicator نماد ارز خارجی و متغیر مصنوعی است، در صورتی که شرکت صادرات داشته باشد ۱ در غیر این صورت صفر در نظر گرفته می شود.

۵-۱-۳- متغیرهای کنترلی

UAR = متغیری ساختگی که اگر نوع گزارش حسابرسی غیرمقبول باشد ۱ و در غیر این صورت صفر است.
 ACC_ABS = قدر مطلق مجموع اقلام تعهدی اختیاری از مدل جونز
 ALTMAN Z = شاخص ورشکستگی آلتمن که براساس مدل دفوند و هانگ (۲۰۰۳) تعدیل شده که به شرح زیر است:
 (دارایی / سود انباشته) * 0.014 + (دارایی / سرمایه در گردش) * 0.012 =
 + (دارایی / سود عملیاتی) * 0.033 +
 (دارایی / فروش) * 0.009 + (بدهی / ارزش بازار سرمایه) * 0.006

SIZE = لگاریتم مجموع داراییها

۲۷ درصد از شرکت‌ها در سال بعد از اظهارنظر تعدیل شده، حسابرس خود را تغییر داده‌اند. حدود ۳۴ درصد از شرکت‌ها مدیریت کوتاه بین دارند. حدود ۵۴ درصد شرکت‌ها دارای ضعف کنترل‌های داخلی هستند و ۶۲ درصد شرکت‌ها دارای کمیته حسابرسی هستند.

۶-۱- نتایج برازش مدل اول پژوهش

نتایج برازش مدل اول پژوهش به منظور آزمون فرضیه‌های اول و دوم در جدول (۳) ارائه شده است. همچنین، مشاهده می‌شود که p -مقدار متغیر توانمندی مدیریت ($HI\_ABILITY_i$) بیشتر از سطح خطایی ۵ درصد است (۰/۰۵۰) در نتیجه متغیر مربوطه معنادار نیست و حاکی از آن است که توانمندی مدیریت با احتمال دریافت گزارش حسابرسی تعدیل شده رابطه معناداری ندارد و فرضیه دوم رد می‌شود. ملاحظه می‌شود که احتمال ورشکستگی، اندازه شرکت، نسبت سرمایه گذاری بلند مدت و کوتاه مدت، تاین مالی آتی و نسبت جریان نقد عملیاتی با احتمال دریافت گزارش حسابرسی تعدیل شده رابطه معناداری دارند.

LEVERAGE = نسبت مجموع بدهی‌های بلند مدت پایان سال تقسیم بر کل دارایی
 ROA = نرخ بازده دارایی (سود خالص عملیات در حال تداوم تقسیم بر دارایی)
 LOSS = متغیر ساختگی زیان، که اگر شرکت دارای زیان باشد برابر ۱ و در غیر این صورت صفر
 INVREC = مجموع موجودی‌ها و مطالبات تقسیم بر کل داراییها
 ICWEAK = متغیری ساختگی که اگر اظهارنظر حسابرسی درباره کنترل داخلی در گزارشگری مالی شامل‌شناسایی ضعف با اهمیت باشد برابر ۱ و در غیر این صورت صفر
 SPECIALIST = متغیر ساختگی حسابرس متخصص صنعت که اگر حسابرس متخصص صنعت باشد برابر ۱ و در غیر این صورت صفر

۶- یافته‌های پژوهش

وفق اطلاعات منتج از آمار توصیفی مشخص شد که حدود ۵۳ درصد از حسابرسان اظهار نظر تعدیل شده ارائه نموده‌اند. حدود

جدول شماره (۳) نتایج برآورد ضرایب مدل اول و آزمون معنی‌داری آن‌ها

$Pr(UAR_{it}) = F(\beta_0 + \beta_1 MYO_{it} + \beta_2 HI\_ABILITY_{it} + CONTROLS_{it} + \varepsilon)$				
متغیر	ضریب (β)	خطای معیار	آماره t	p -مقدار
عرض از مبدا	-۷۹۹.۲۹	۷۳۸۱.۶	-۴۲۲.۴	۰.۰۱۰ <
کوتاه بینی مدیریت	۱۷۹۴.۰	۴۷۲۰.۰	۳۸.۰	۰.۰۳۹.۰
توانمندی مدیریت	-۷۲۴۷.۲	۳۹۲۳.۱	-۹۵۷.۱	۰.۵۰۳.۰
تعهدات اختیاری	۶۶۰۱.۰	۸۱۸۴.۱	۳۶۳.۰	۷۱۶۶.۰
معیار ورشکستگی آلتمن	-۴۱۶.۵۴	۷۱۰۰.۱۶	-۲۵۷.۳	۰.۰۱۱.۰
اندازه شرکت	۰.۷۲۲.۱	۲۳۱۴.۰	۶۲۳.۴	۰.۰۱۰ <
عمر شرکت	۱۴۴۱.۰	۶۶۵۲.۰	۲۱۷.۰	۸۲۸۵.۰
بازده سهام	۲۲۲۹.۰	۱۵۷۷.۰	۴۱۳.۱	۱۵۷۶.۰
اهرم مالی	۶۰۹۶.۰	۹۹۹۱.۰	۶۱.۰	۵۴۱۸.۰
زیان نسبت به سال قبل	-۴۷۵۸.۰	۴۳۷۱.۰	-۰.۸۸.۱	۲۷۶۴.۰
نسبت سرمایه‌گذاری کوتاه مدت و بلندمدت	۰.۷۴۱.۵	۹۰۰۹.۱	۶۶۹.۲	۰.۰۷۶.۰
تامین مالی آتی	-۹۱۷۳.۰	۳۷۶۵.۰	-۴۳۶.۲	۰.۱۴۸.۰
اندازه حسابرس	-۰.۶۴۷.۰	۵۰۴۵.۰	-۱۲۸.۰	۸۹۸۰.۰
جریان نقد عملیاتی	۸۸۸۲.۳	۷۳۲۰.۱	۲۴۵.۲	۰.۲۴۸.۰
آماره کای دو (معنی داری مدل)	۲۱.۲۷۷	آماره مک فادن (شبه ضریب تعیین)	۳۶۸.۰	
معنی داری	۰.۰۱۰ <			

۲-۶- نتایج برازش مدل سوم پژوهش

نتایج برازش مدل دوم پژوهش به منظور آزمون فرضیه سوم در جدول (۴) ارائه شده است. سطح معنی داری آماره کای دو در جدول ۵ نشان می دهد که مدل معنادار است و در نتیجه نتایج آن قابلیت اتکا دارد. هم چنین آماره مک فادن نیز ۰/۳۷ است که نشان می دهد حدود ۳۷ درصد از تغییرات متغیر تغییر آتی حسابرس توسط

متغیرهای مستقل و کنترلی توضیح داده می شود. با توجه به این که p - مقدار اثر متقابل متغیر توانایی مدیریت با کوتاه بینی مدیریت، بیشتر از سطح خطای ۵ درصد است و هم چنین ضریب آن نیز $-۴/۵۵۹$ - برآورد شده است در نتیجه توانمندی های مدیریت، ارتباط بین کوتاه بینی مدیریت و صدور گزارش حسابرسی تعدیل شده را تعدیل نمی کند و فرضیه پنجم رد می شود.

جدول شماره (۴) نتایج برآورد ضرایب مدل سوم و آزمون معنی داری آن ها

$Pr(UAR_{it})=F(\beta_0+\beta_1MYO_{it}+\beta_2HI\_ABILITY_{it}+\beta_3MYOxHI\_ABILITY_{it}+CONTROLS_{it}+\epsilon)$				
متغیر	ضریب (β)	خطای معیار	آماره t	p-مقدار
عرض از مبدا	-۷۰۵۶.۱۱	۸۸۹۲.۵	-۹۸۸.۱	۰.۴۶۹۰
کوتاه بینی مدیریت	۰.۹۶۳۰	۴۵۱۹.۰	۲۱۳.۰	۸۳۱۲.۰
توانمندی مدیریت	-۱۲۵۰.۱	۶۴۸۸.۱	-۶۸۲.۰	۴۹۵۱.۰
اثر متقابل کوتاه بینی با توانمندی	-۵۵۹۷.۴	۲۰۶۳.۲	-۰.۶۷۲	۳۰۸۸.۰
تعهدات اختیاری	۱۵۷۸.۱	۸۶۶۸.۱	۶۲.۰	۵۳۵۱.۰
معیار ورشکستگی آلمن	-۳۲۱۳.۵۳	۹۳۵۰.۱۷	-۹۷۳.۲	۰.۰۳۰۰
اندازه شرکت	۴۳۶۸.۰	۱۷۸۸.۰	۴۴۳.۲	۰.۱۴۶۰
عمر شرکت	-۱۵۴۶.۰	۷۰۰۷.۰	-۲۲۱.۰	۸۲۵۴.۰
بازده سهام	۲۰۹۲.۰	۱۶۱۶.۰	۲۹۴.۱	۱۹۵۵.۰
اهرم مالی	۸۱۰۸.۰	۹۹۸۹.۰	۸۱۲.۰	۴۱۷۰.۰
زیان نسبت به سال قبل	-۵۸۸۴.۰	۴۲۶۱.۰	-۳۸۱.۱	۱۶۷۴.۰
نسبت سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلندمدت	۵۹۵۷.۶	۰.۱۵۴.۲	۲۷۳.۳	۰.۰۱۱۰
تامین مالی آتی	-۷۷۶۷.۰	۳۷۷۹.۰	-۰.۵۵.۲	۰.۳۹۹۰
اندازه حسابرس	۲۸۵۲.۰	۵۰۰۸.۰	۵۶۹.۰	۵۶۹۰.۰
جریان نقد عملیاتی	۹۳۲۲.۳	۸۶۹۷.۱	۱۰۳.۲	۰.۳۵۵۰
آماره کای دو (معنی داری مدل)	۳۳۵۱.۲۷۹	آماره مک فادن (شبه ضریب تعیین)	۰.۳۷	
معنی داری	<۰.۰۱۰			

۳-۶- نتایج برازش مدل پنجم پژوهش

نتایج برازش مدل سوم پژوهش به منظور آزمون فرضیه چهارم پژوهش در جدول (۵) ارائه شده است. سطح معنی داری آماره کای دو در جدول فوق، نشان می دهد که مدل معنادار است و در نتیجه نتایج آن قابلیت اتکا دارد. هم چنین آماره مک فادن نیز ۰/۲۵ است که نشان می دهد حدود ۲۵ درصد از تغییرات متغیر اظهارنظر حسابرس توسط متغیرهای مستقل و کنترلی توضیح داده می شود. با توجه به این که p - مقدار اثر متقابل کوتاه بینی مدیریت با کمیته حسابرسی و توانمندی مدیریت با کمیته حسابرسی بیشتر از سطح خطای ۵ درصد است و معنادار نیست در نتیجه وجود کمیته حسابرسی

بر ارتباط بین کوتاه بینی و توانمندی مدیریت و اظهارنظر تعدیل شده موثر نبوده و فرضیه هفتم رد می شود.

جدول شماره (۵) نتایج برآورد ضرایب مدل پنجم و آزمون معنی داری آن‌ها

$$Pr(UAR_{it}) = F(\beta_0 + \beta_1 MYO_{it} + \beta_2 HI\_ABILITY_{it} + \beta_3 MYO \times AC_{it} + \beta_4 HI\_ABILITY \times AC_{it} + \beta_5 AC + CONTROLS_{it} + \varepsilon)$$

متغیر	ضریب (β)	خطای معیار	آماره t	p-مقدار
عرض از مبدا	۶۴۷۷.۰	۶۱۷۷.۰	۰.۴۹.۱	۲۹۴۳.۰
کوتاه بینی مدیریت	۴۶۱۳.۰	۳۵۹۶.۰	۲۸۳.۱	۱۹۹۶.۰
توانمندی مدیریت	۳۰۲۸.۰	۰.۲۶۱.۱	۲۹۵.۰	۷۶۷۹.۰
کمیته حسابرسی	۰.۶۳۳.۰	۲۹۸۲.۰	۲۱۲.۰	۸۳۲۰.۰
اثر متقابل کمیته حسابرسی با کوتاه بینی	۳۴۹۵.۰-	۴۶۳۵.۰	۷۵۴.۰-	۴۵۰۹.۰
اثر متقابل کمیته حسابرسی با توانمندی	۷۰۸۱.۰-	۳۶۳۸.۱	۵۱۹.۰-	۶۰۳۶.۰
تجدید ارائه	۰.۱۸۴.۰	۲۶۰۹.۰	۰.۷.۰	۹۴۳۹.۰
تغییر مدیرعامل	۵۴۹۹.۰	۲۳۸۷.۰	۳۰۴.۲	۰.۲۱۲.۰
دوره تصدی حسابرس	۰.۷۳۷.۰	۲۲۰۰.۰	۳۳۵.۰	۷۳۷۸.۰
اظهار نظر حسابرس	۱۰۹۹.۰-	۲۳۰۹.۰	۴۷۶.۰-	۶۳۴۳.۰
رشد فروش	۳۰۰۶.۰-	۲۷۹۸.۰	۰.۷۴.۱-	۲۸۲۷.۰
وجه نقد	۰.۵۸۹.۰	۲۹۶۸.۱	۰.۴۵.۰	۹۶۳۸.۰
اهرم مالی	۰.۰۹۳.۰	۴۳۶۱.۰	۰.۲۱.۰	۹۸۲۹.۰
نرخ بازده دارایی	۰.۳۹۷.۱-	۲۶۲۱.۱	۸۲۴.۰-	۴۱۰۱.۰
زبان	۳۰۰۱.۰-	۳۸۵۰.۰	۷۸.۰-	۴۳۵۶.۰
نسبت موجودی و مطالبات	۴۲۸۹.۱-	۶۴۲۲.۰	۲۲۵.۲-	۰.۲۶۱.۰
تخصص صنعت حسابرس	۴۲۹۶.۱-	۲۴۰۴.۰	۹۴۶.۵-	۰۰۱.۰<
ضعف کنترل داخلی	۳۸۳۰.۰-	۲۴۶۳.۰	۵۵۵.۱-	۱۱۹۹.۰
آماره کای دو (معنی داری مدل)	۱۵.۱۸۱		آماره مک فادن (شبه ضریب تعیین)	۰.۲۵۱
معنی داری	۰۰۱.۰<			

۷- نتیجه گیری

مدیریت صاحبکار منبع مهم اطلاعاتی حسابرس می باشد. حسابرسان برای ارزیابی قابلیت اعتماد اطلاعات، مدارک و مستندات تهیه و ارائه شده از سوی مدیران، ویژگی های متعددی از جمله کوتاه بینی، توانمندی، صلاحیت و شایستگی نامبرندگان که در اثر برخوردهای متعدد با مدیران صاحبکار و مدیران دیگر صاحبکاران کسب کرده اند را مدنظر قرار می دهند. در عمل، دستکاری و تغییر پیامهای اجرایی، می تواند از طریق مدیریت کوتاه بین (دستکاری و تغییر فعالیتها و اقدامات واقعی) صورت گیرد. مدیریت کوتاه بین، روش های عملیاتی را تغییر داده و می تواند سود اقتصادی واقعی را نیز کاهش دهد. انتظار می رود مدیرانی که بر اهداف کوتاه مدت متمرکز هستند، در یک فاصله زمانی کوتاه به نتایج و بازده سریع و البته موقت دست یابند، اما در بلندمدت عملکرد آنان مطلوب و رضایتبخش نخواهد بود و به دیگر سخن، درگیر کوتاه بینی می شوند.

نتایج پژوهش حاضر نشان می دهد که در بورس اوراق بهادار تهران، نه تنها کوتاه بینی و توانایی مدیران با اظهار نظر حسابرس ارتباطی نداشته و کمیته حسابرسی نیز قادر نبوده تا ارتباط بین

کوتاه بینی مدیریت و صدور گزارش حسابرسی تعدیل شده را تعدیل کند. از جمله دلایل این عدم ارتباط را می توان به شناسایی مشکل دستکاری های واقعی سود توسط حسابرسان به علت ماهیت آن ها و عدم تاثیرپذیری حسابرسان نسبت به توانایی مدیریت دانست. نتایج حاصل فرضیه های این پژوهش با نتایج پژوهش های هیو ژانگ کیم (۲۰۱۶) و فنگ و لی (۲۰۱۴) همخوانی ندارد و با نتایج پژوهش بیبا مشایخی و عابد عظیمی (۱۳۹۵) همخوانی دارد. ضمناً، نتایج این تحقیق می تواند تا حدودی منعکس کننده وضعیت بازار حسابرسی ایران، عملکرد کمیته های حسابرسی و حسابرسان مستقل باشد که درجه تضاد منافع آنان با مدیران کمرنگ شده است. لذا مبتنی بر نتایج این پژوهش به تدوین کنندگان مقررات و استانداردهای حسابرسی و بورس پیشنهاد می شود تا دلایل نبود رابطه بین کوتاه بینی و توانمندی مدیریت با اظهار نظر تعدیل شده حسابرس را بررسی نموده و بر کیفیت کار و شرح وظایف کمیته حسابرسی، و عملکرد حسابرسان مستقل نظارت بیشتر و کارآمدتری داشته و نتایج حاصله را در تدوین و بومی سازی مقررات مربوط به هر حوزه در نظر بگیرند. در پایان به پژوهشگران توصیه می شود با در نظر

- procedures. *Auditing: A Journal of Practice & Theory* 13(1): 137-148.
- * Deegan, C., Unerman, J. (2015). "CEO power, Internal control Quality, and audit committee Effectiveness in substance Versus inform", *Contemporary Accounting Research*, 23(1), 1-39.
- * Demerjian, P., Lev, B., & McVay, S. (2012). Quantifying managerial ability: A new measure and validity tests. *Management Science*, 58(7), 1229-1248.
- * Demerjian, P., Lev, B., Lewis, M. F., & McVay, S. (2013). Managerial ability and earnings quality. *The Accounting Review*, 88(2), 463-498.
- * Gan., H. Park., M.S. (2017). CEO managerial ability and the marginal value of cash, *Advances in Accounting*, Vol. 38, PP.126-135,
- * Habib, A. (2015). "Managerial talent, investment efficiency and stock price crash risk", PRIVATE BAG 102904. www.SSRN.com
- * He, L-J, Chiang, H-T. and Wang, Y-F. (2014). Auditor industry specialization, audit experience, tenure, and audit opinion, *World Business and Social Science Research Conference*, Paris, France
- * Jiang, Z., Lie, E. (2016). Cash holding adjustments and managerial entrenchment, *Journal of Corporate Finance* 36 (2016) 190-205.
- * Kang, Jingoo; Kang, Jun-Koo; Kang, Minwook & Kim, Jungmin, (2018), *Curbing Managerial Myopia: The Role of Managerial Overconfidence in Owner Managed Firms and Professionally Managed Firms*, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2944998
- * Krishnan, Gopal V. and Wang, Changjiang (2015) The Relation between Managerial Ability and Audit Fees and Going Concern Opinions. *AUDITING: A Journal of Practice & Theory: August 2015*, Vol. 34, No. 3, pp. 139-160.
- * Levinthal, D.A. & March, J.G. (1993). The Myopia of Learning. *Strategic Management Journal*, 14 (S2): 95-112.
- * Kang, Jingoo, Kang, Jun-Koo, Kang, Minwook, Kim, Jungmin, (2018), *Curbing Managerial Myopia: The Role of Managerial Overconfidence in Owner Managed Firms and Professionally Managed Firms*, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2944998
- گرفتن تغییرات در مدیریت، این پژوهش را تکرار کنند یا برای سنجش توانایی و کوتاه بینی مدیریت از سایر معیارها همچون تجربه و تخصص، جنسیت و سن و غیره استفاده نمایند.
- ### فهرست منابع
- * ایمانی، سامان، جعفرزاده بی‌شک، محمد صادق (۱۳۹۸). تاثیر کمیته حسابرسی بر رابطه توانایی مدیریت با چسبندگی هزینه ها و مدیریت سود واقعی. چشم انداز حسابداری و مدیریت. 2(15), 29-47.
- * بزرگ‌اصل، موسی و صالح‌زاده، بیستون. (۱۳۹۴). "بررسی رابطه توانایی مدیریت و پایداری سود به تفکیک اجزای تعهدی و جریان‌ات نقدی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، دانش حسابرسی، شماره ۵۸، صص ۱۷۰-۱۵۳.
- * حسینی، سید علی، فصیحی، صغری، کیماسی، فرزانه. (۱۳۹۷). "تاثیر کمیته حسابرسی بر رابطه بین توانایی‌های مدیریت و دقت سود پیش بینی شده"، پژوهش‌های نوین در حسابداری و حسابرسی، 2(01), 91-110.
- * رفاهی بخش، سمانه، بنی‌مهد، بهمن، خردیار، سینا، اوشک سرائی، مریم، (۱۳۹۷)، "عواطف فردی و رفتار مدیریت سود : آزمون از نظریه روانشناسی مثبت‌گرا"، فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری. ۱۳۹۷؛ ۳ (۶) صص ۲۴۱-۲۵۳
- * عبدی، مصطفی. (۱۳۹۶). "بررسی رابطه بین تعدیلات نگهداشت وجه نقد و جبهه‌گیری‌های مدیریتی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، پایان نامه کارشناسی‌ارشد، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه علوم تحقیقات تهران.
- * مشایخی، بیتا و عظیمی، عابد. (۱۳۹۵). "تاثیر توانایی مدیریت بر رابطه بین مدیریت سود واقعی و عملکرد آتی شرکت"، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، دوره ۲۳ (شماره ۲)، صص ۲۵۳-۲۶۷
- * مرادی، جواد و باقری، هادی، (۱۳۹۳)، "بررسی مقایسه‌ای تاثیر کوتاه بینی مدیریت و مدیریت سود بر بازده سهام"، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، دوره ۲۱ (شماره ۲)، صص ۲۲۹-۲۵۰
- * نصیری پوردری، سلاله، بنی‌مهد، بهمن و احمدزاده، حمید، (۱۳۹۵)، "بیش اعتمادی مدیر و بیش نمایی سود"، حسابداری مدیریت، سال نهم (شماره ۳۰)، صص ۵۵-۶۵
- * Anderson, U. L., L. Koonce, and G. Marchant. 1994. The effects of source-competence information and its timing on auditors' performance of analytical

Accounting Knowledge & Management Auditing
Vol. 11 / No. 44 / Winter 2023

The role of audit committee on the relationships between management myopia and ability and audit report

Omid Amri

PhD student, Department of Accounting, Neyshabur Branch, Islamic Azad University, neyshabur, Iran.

Mohammadreza Shoorvarzy

associate professor, Department of Accounting, Neyshabur Branch, Islamic Azad University, neyshabur, Iran.

* (Corresponding Author)

Abolghasem Massihabadi

associate professor, Department of Accounting, sabezevar Branch, Islamic Azad University, sabezevar, Iran.

Alireza Mehrazeen

Assistant Professor, Department of Accounting, Neyshabur Branch, Islamic Azad University, neyshabur, Iran.

Abstract

The effect of the existence of an audit committee on the relationship between managers' myopia and managers' ability with the type of audit report by Using 109 companies accepted companies in Tehran Stock Exchange were selected for a 6-year period (1391-1396) using by a logistic regression panel model was used and a bi-test and t-test was tested in this study. To measure independent variables, the management shortness of the Anderson and Cio (1982) model has been used to measure the management ability of Demirjan and his colleagues (2012). The results indicate that in the Tehran Stock Exchange, managers' short-sightedness and managers' ability to communicate with auditor's comments and changes in the year after the modified commentary did not affect the audit committee. Also the audit committee has no effect on this relationship and does not moderate the relationship between myopia and the ability of managers with the type of auditor's report.

Keywords: audit committee, Management myopia, auditor's type of report, manager's ability

